

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Který soud je příslušný?

Rakousko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V občanskoprávních věcech jsou k řízení v prvním stupni příslušné zásadně okresní soudy (*Bezirksgerichte*) a zemské soudy (*Landesgerichte*). Mimo Vídeň rozhodují okresní a zemské soudy také ve věcech obchodních; zemské soudy mimo to rozhodují ve věcech vyplývajících z pracovního práva a práva sociálního zabezpečení. Pouze Vídeň má samostatný okresní soud zabývající se obchodními věcmi, samostatný obchodní soud (*Handelsgericht*) a samostatný pracovní a sociální soud (*Arbeits- und Sozialgericht*).

Další podrobnosti k vymezení věcné příslušnosti okresních a zemských soudů a soudů rozhodujících ve věcech obchodních a pracovněprávních a ve věcech týkajících se sociálního zabezpečení je možno nalézt v informačním listu k organizaci soudnictví.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Základní vymezení soudní příslušnosti je prováděno zásadně podle druhu sporu, ve všech ostatních záležitostech, které nejsou okresním nebo zemským soudům přiděleny tímto způsobem, v závislosti na výši hodnoty sporu. Soudní příslušnost založená podle druhu sporu má vždy přednost před soudní příslušností podle výše hodnoty sporu.

Příslušnost založená podle druhu sporu je u okresních soudů dána například ve většině rodinných věcí nebo věcech týkajících se nájmu a pachtu. U zemských soudů je dána například ve věcech vyplývajících ze zákona o odpovědnosti za atomovou energii, zákona o odpovědnosti veřejné správy, zákona o ochraně údajů a ve sporech vyplývajících z práva hospodářské soutěže a z autorského práva. Příslušnost okresních soudů založená podle výše hodnoty sporu je dána tehdy, pokud je hodnota sporu nižší než částka 15 000 EUR, příslušnost zemských soudů, pokud je hodnota sporu vyšší než částka 15 000 EUR.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Každá osoba má svou obecnou soudní příslušnost, která je založena na vztahu této osoby k určitému soudnímu okresu. Žaloba se zásadně podává u obecného soudu příslušného pro žalovaného. Obecným soudem příslušným pro fyzickou osobu se zpravidla rozumí soud, v jehož okrese má bydliště, nebo soud, v jehož okrese se obvykle zdržuje; jedna fyzická osoba může mít i několik obecných příslušných soudů. Obecným soudem příslušným pro právnickou osobu je zpravidla soud, v jehož okrese má své sídlo.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V řadě sporů může být žaloba podána nejenom u obecného soudu příslušného pro žalovaného, ale příslušným může být i jiný soud na základě volby žalobce – příslušnost daná na výběr. Podle rakouských právních předpisů týkajících se soudní příslušnosti existuje jenom v oblasti civilního procesu více než dvacet různých příslušností daných na výběr v otázkách smluvních závazkových vztahů a závazků ze zákona, různých věcněprávních nároků a příslušnost daná na výběr procesního charakteru. Jsou to například příslušnost podle místa plnění, podle adresy uvedené na faktuře, podle polohy věci, příslušnost podle místa, kde se nachází předmět sporu, podle místa, kde došlo ke vzniku škody, a příslušnost podle místa, kde byl podán protinávrh. Úprava místní příslušnosti se může někdy významně lišit od srovnatelných úprav podle evropského a vnitrostátního práva jiných členských států.

K projednání a rozhodnutí níže uvedených nároků jsou podle rakouského práva například místně příslušné následující soudy:

Pro nároky plynoucí ze smluv (s výjimkou nároků plynoucích z pracovních smluv): žaloby o určení platnosti nebo neplatnosti smlouvy, žaloby na plnění ze smlouvy nebo na zrušení smlouvy, jakož i žaloby na náhradu za neplnění nebo jen dílčí plnění smlouvy mohou být podány u soudu v místě, kde se od žalovaného, podle dohody smluvních stran, vyžaduje plnění (soudní příslušnost podle místa plnění). Toto ujednání musí být doloženo v písemné formě.

Pro nároky na výživné: viz „Nároky na výživné – Rakousko“.

Pro nároky na náhradu škody: spory o náhradu škody za zabití nebo ublížení na zdraví jedné nebo několika osob, náhradu škody z omezování osobní svobody nebo za poškození hmotného majetku mohou být také projednávány u soudu, v jehož okrese došlo k jednání, které vedlo ke vzniku škody (soudní příslušnost podle místa jednání, které vedlo ke vzniku škody). Navíc mohou být nároky na náhradu škody na základě trestných činů rovněž uplatňovány v rámci trestního řízení vedeného proti pachateli (adhezní řízení).

Pro žaloby nebo návrhy na rozvod: viz „Rozvod – Rakousko“.

Pro návrhy na svěření dítěte do péče: viz „Rodičovská zodpovědnost – Rakousko“.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V některých případech je dána zvláštní místní příslušnost, kdy žaloba musí být podána u určitého soudu, a která vylučuje jak obecnou místní příslušnost, tak příslušnost danou na výběr. V případě, že se není možno od takovéto výlučné příslušnosti odchýlit ani na základě prorogační dohody o místně příslušném soudu (což musí být výslovně nařízeno), jedná se o povinnou místní příslušnost. Výlučná místní příslušnost je dána především ve věcech manželského a rodinného práva, ale neomezuje se pouze na ně. Výlučné místně příslušné jsou například soudy rozhodující spory vyplývající z manželských vztahů či registrovaných partnerství nebo v pozůstalostních věcech. Povinná místní příslušnost je dána například také ve sporech z podílových fondů nebo ze vztahů ve sdružení. Úprava místní příslušnosti se může někdy významně lišit od srovnatelných úprav podle evropského a vnitrostátního práva jiných členských států.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Nejednalo-li se o povinnou místní příslušnost (viz k tomu výše bod 2.2.2.2), mohou strany uzavřít výslovnou prorogační dohodu ve prospěch jednoho nebo více soudů prvního stupně s určením konkrétního místa nebo naopak místně příslušný soud z projednávání a rozhodování věci vyloučit. Tato prorogační dohoda se musí týkat buď konkrétního právního sporu, nebo právních sporů vyplývajících z konkrétního právního sporu nebo právního vztahu. Prorogační dohoda o místní příslušnosti nemusí být povinně uzavřena v písemné formě. Musí však být možné tuto dohodu důkazně doložit pro případ, že by byla v průběhu řízení rozporována.

Účastníci řízení tak mají možnost změnit příslušnost vyplývající z právních předpisů (věcnou a/nebo místní). Prorogační dohoda o soudní příslušnosti může být uzavřena před zahájením soudního řízení, ale je přípustné, aby byla uzavřena dokonce i na začátku řízení. Změna věcné soudní příslušnosti na základě

dohody o místní příslušnosti je možná tehdy, pokud se věc přesouvá ze soudu prvního stupně k okresnímu soudu, za předpokladu, že je tento soud prvního stupně příslušný na základě výše hodnoty sporu. Toto pravidlo platí jak pro obecnou místní příslušnost, tak i pro soudní příslušnost v obchodních věcech. Dohoda o změně místní soudní příslušnosti je přípustná tehdy, pokud není výslovně zakázána. V případě, že právní předpisy nepřipouští změnu místní příslušnosti, jedná se o povinnou místní příslušnost. Změna místní příslušnosti je například nepřípustná, nebo přípustná jen v omezeném rozsahu, tehdy, pokud je soudní příslušnost určena podle § 14 zákona na ochranu spotřebitele (*Konsumentenschutzgesetz*, KschG), § 83a a 83b zákona o organizaci soudnictví (*Jurisdiktionsnorm*, JN), § 532 občanského soudního řádu (*Zivilprozeßordnung*, ZPO), § 9 zákona o pracovních a sociálních soudech (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*, ASGG), § 51 exekučního řádu (*Exekutionsordnung*, EO) nebo podle § 253 insolvenčního zákona (*Insolvenzordnung*, IO).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Pouze ve Vídni existují specializované soudy pro obchodní věci: okresní soud pro obchodní věci (*Bezirksgericht für Handelssachen*) a obchodní soud ve Vídni (*Handelsgericht Wien*). Rovněž pouze ve Vídni je i specializovaný pracovní a sociální soud (*Arbeits- und Sozialgericht Wien*). Ve všech ostatních okresech probíhá řízení v obchodních věcech a ve věcech vyplývajících z pracovního a sociálního práva u obecných soudů. Úprava místní příslušnosti v obchodních věcech a ve věcech týkajících se pracovního a sociálního práva je proto v zásadě stejná jako úprava podle předpisů pro obecné civilní řízení. Poslední aktualizace: 05/06/2023

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.